

รูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
A Model of Educational Administration with Community
Participation of the Health Promoting schools under Local Administration Organization
Prachaup Khiri khan Province

วิรัตน์ มณีพฤกษ์¹ และพูลทรัพย์ นาคาคา²
Wirat Maneephruet¹ and Poonsap Naknakha²
¹นักศึกษาหลักสูตร การจัดการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การจัดการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
²อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
wirat.huahin@hotmail.com, and poonsap_nak@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทาง ปัจจัย วิธีการดำเนินการและผลการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชากรเป็นโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 11 โรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 5 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูผู้สอน 25 คน นักเรียน 100 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 7 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 8 คน และการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 2 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 177 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และที่ไม่มีการปฏิบัติเป็นส่วนน้อย 2. รูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พัฒนาขึ้นโดยใช้กลยุทธ์การจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (FS-POSDCORB STRATEGY) ประกอบด้วย F : Factor : ปัจจัย ได้แก่ นโยบาย/การบริหารจัดการ/ทรัพยากรบุคคล/อาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม/สถาบันชุมชนและองค์การ S : Strategy : กลยุทธ์ ได้แก่ การวางแผน/การมีส่วนร่วม/กิจกรรมโครงการ/การพัฒนาหลักสูตร/การพัฒนาองค์การและทรัพยากรบุคคล/การสร้างแรงจูงใจ/การติดตามประเมินผล/การประชาสัมพันธ์ กระบวนการ (Process) ได้แก่ 1. P : Planning : การวางแผน 2.O : Organizing : การจัดองค์การ 3. S : Staffing : การสรรหาเจ้าหน้าที่ 4. D : Directing : การวินิจฉัยสั่งการ 5. CO : Coordinating : การประสานงาน 6. R : Reporting : การรายงาน 7.B : Budgeting : การงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของตามแนวคิดของกูลิคและเออร์วิค และรูปแบบยังประกอบด้วยปัจจัยและกลยุทธ์ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งสังเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์และประเมินรูปแบบฯ โดยการจัดการสนทนากลุ่ม ซึ่งที่ประชุมเห็นว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยนำเสนอ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และจะเกิดความคุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในการส่งเสริมสุขภาพ จึงเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานอื่นๆ ต่อไป

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The purpose of this study were to examine the proceedings, factors, administration processes and performances of Health Promoting Schools and to develop an educational administration model with community participation for Health Promoting Schools under Local Administration Organization in Prachaup Khiri khan province, Thailand. The population of the study included 11 schools under the administration of Local Administration Organization in Prachaup Khiri khan province, and 5 schools were selected by simple random sampling method as the samples for the study. The research instruments included a questionnaire, in-depth interview, and focus group interview. The questionnaire was responded by 25 teachers, 100 students, and 15 school committee members. The in-depth interview was conducted with 7 school administrators, 9 heads of Local Administration Organization, and 8 public health officials. The focus group interview was conducted with 4 school administrators, 3 heads of Local Administration Organization, 4 public health officials, and 2 school committee members. In particular, a total number of 177 respondents were selected by purposive sampling method.

The results of the study showed that 1) management of the Health Promoting schools was generally in correspondence with the policy assigned by the Local Administration Organization 2) a model of educational administration with community participation in the Health Promoting Schools under the Local Administration Organization was developed using FS-POSDCORB strategy. In particular, Factor (F) entailed policies, management, human resources, premises and environment, and communities and organizations. Strategy (S) entailed planning, participation, project, curriculum development, organization and human resource development, motivation development, evaluation, and promotion. The process entailed Planning (P), Organizing (O), Staffing (S), Directing (D), Coordinating (CO), Reporting (R), and Budgeting (B). The strategy was generally in correspondence with Gulick and Urwick model. In addition, results of the focus group interview revealed that the model was generally efficient, practical, and suitable for the application in Health Promoting Schools.

Keywords : A Model of Educational, Administration with Community, Participation of the Health Promoting schools, Local Administration Organization, Prachaup Khiri khan Province

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเพื่อพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และเตรียมคนสู่สังคมโลก จากสภาวะการจัดการศึกษาในปัจจุบัน สถานศึกษาจะเน้นการพัฒนาด้านสมองและสติปัญญาในทุกสาระการเรียนรู้ส่วนใหญ่ ซึ่งจะไม่ตอบสนองและขัดต่อแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ 11 (ปี 2555 – 2559) ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนและเตรียมคนสู่สังคมโลก [1] ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม โดยเสริมสร้างสุขภาพคนไทยให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ พัฒนาความรู้และทักษะในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพ ควบคู่กับการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพได้มุ่งพัฒนาคน

ไทยให้มีคุณธรรมนำความรอบรู้ สร้างโอกาสการเรียนรู้คู่คุณธรรม

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่านักเรียนในโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในวิชาสุขลักษณะ โดยเฉพาะความรู้ในเรื่องอาหารและโภชนาการ และจากการสังเกตนักเรียนมีพฤติกรรมมารับประทานอาหารที่ไม่ถูกต้อง ไม่ถูกสุขศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักโภชนาการที่ถูกต้องทำให้เกิดภาวะทุพโภชนาการ และภาวะโภชนาการเกินหรือมีน้ำหนักเกินมาตรฐาน มีปัญหาเรื่องฟันผุ การรักษาความสะอาดของร่างกายและเสื้อผ้า และการรักษาความสะอาดบริเวณห้องเรียน ห้องน้ำและบริเวณโรงเรียน และชุมชนก็มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษาน้อย จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครอง

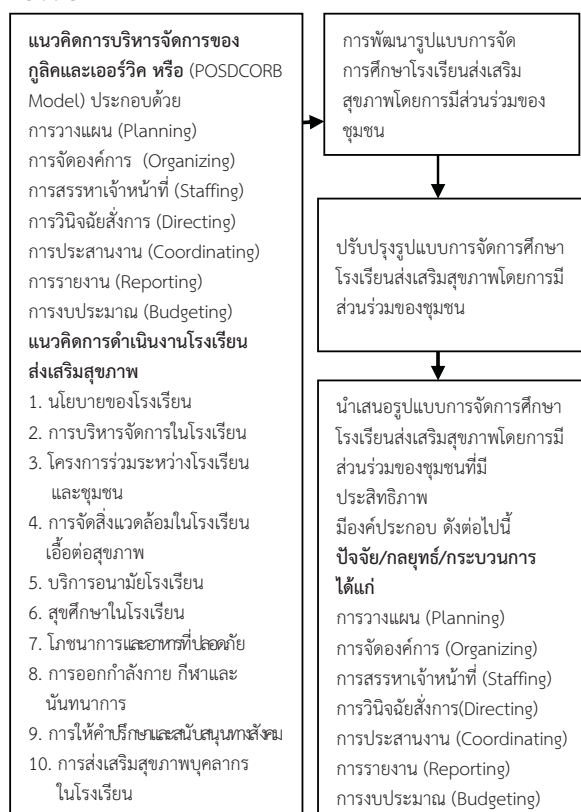
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพราะการบริหารจัดการการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือของภาคีการพัฒนาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาให้จัดสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนและสุขภาพอนามัยของนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้การศึกษาที่มีคุณภาพและผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของแผนพัฒนา ฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทาง ปัจจัย วิธีการดำเนินการและผลการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดด้านการจัดการศึกษาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จากแนวคิดของกุลิกและเออร์วิค และแนวคิดของกรมอนามัย

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาการดำเนินงานของบุคคลและองค์กรที่สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยการสนับสนุนของชุมชน ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามองค์ประกอบของกรมอนามัย และการจัดการศึกษาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยอาศัยหลักการบริหารงานตามแนวคิดของกุลิกและเออร์วิค

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรเป็นโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 11 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย [2] ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ครูผู้สอน 25 คน นักเรียน 100 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 8 คน

2. การสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนมิถุนายน 2553 ถึงเดือนมกราคม 2556 รวมระยะเวลา 2 ปี 8 เดือน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 แบบ [3] ได้แก่

1. แบบสอบถามลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert) โดยการสอบถามนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ศึกษา

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของกรมอนามัย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของกรมอนามัย

2. แบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์ประกอบด้วย ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง สังกัด

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ดำเนินการตามประเด็น

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) [4] ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Collection) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สอบถามครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และเชิงคุณภาพ (Qualitative Data Collection) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสัมภาษณ์ (Interviews)

1. เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) [5] ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่โดยใช้เครื่องบันทึกเทป

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยทางประชากรและพฤติกรรมสุขภาพ [6] ใช้ในการบันทึกการสนทนากลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทบทวนเอกสาร (Reviews of Documents)

สรุปผลการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ รายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามแนวคิดของกูลิกและเออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick, 1937) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดประเด็นในการการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการร่างรูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพฯ และจัดการสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินรูปแบบฯ โดยพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนและปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ และสรุปผลการวิจัย รายงานผลการวิจัยและเผยแพร่ผลการวิจัยต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.1 วิเคราะห์ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการการสังเกต การบันทึกการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ นำมาสรุปและจัดออกเป็นหมวดหมู่ และแต่ละประเด็นศึกษาได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยอยู่ภายใต้แนวคิดทฤษฎีการบริหารจัดการ แล้วนำผลการศึกษาดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยมีส่วนร่วมของชุมชน

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นการวัดแบบแบ่งชั้น ได้แก่ ข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ และระดับความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้ [7]

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum$ แทน ผลรวม

8. สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาแนวทาง ปัจจัย วิธีการดำเนินการและผลการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

ผลการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพกลุ่มตัวอย่าง

1) การดำเนินงานตามองค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวมตามความคิดเห็นของครูพบว่ามีการปฏิบัติจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 91.57 และไม่มีการปฏิบัติจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.43 และเมื่อจำแนกแต่ละองค์ประกอบพบว่าด้านสุขศึกษาในโรงเรียน มีการปฏิบัติมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาได้แก่ด้านบริการอนามัยโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 99 และด้านที่ครูมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 18.67 รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.33

2) การดำเนินงานตามองค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวมตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาพบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24 และมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียนและด้านบริการอนามัยโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพและด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 26.7

3) การดำเนินงานตามองค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวมตามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวม จำนวน 93 คน คิดเป็น ร้อยละ 92.88 และไม่มีการปฏิบัติจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.12 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านโครงการร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดได้แก่ ด้านโภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 20.75 รองลงมาได้แก่ด้านการบริหารจัดการในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10

4) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 S.D. = 0.61 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการนักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 S.D.=0.61 ส่วนด้านที่นักเรียนเห็นด้วยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับค่าเฉลี่ย 4.27 S.D. = 0.69

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยกรมการศึกษานโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อรับการประเมินและรับรองร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. การประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

การประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยดำเนินการประเมินรูปแบบ และนำเสนอร่างรูปแบบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ ประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ต่างเห็นว่รูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ผู้วิจัยนำเสนอ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และจะเกิดความคุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในการส่งเสริมสุขภาพ จึงเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในที่อื่นๆ ต่อไป

9. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยครู นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เนื่องจากเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสียและเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ การที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ประเมินว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพนั้นอาจมีสาเหตุมาจากการที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการปฏิบัติจริง ซึ่ง

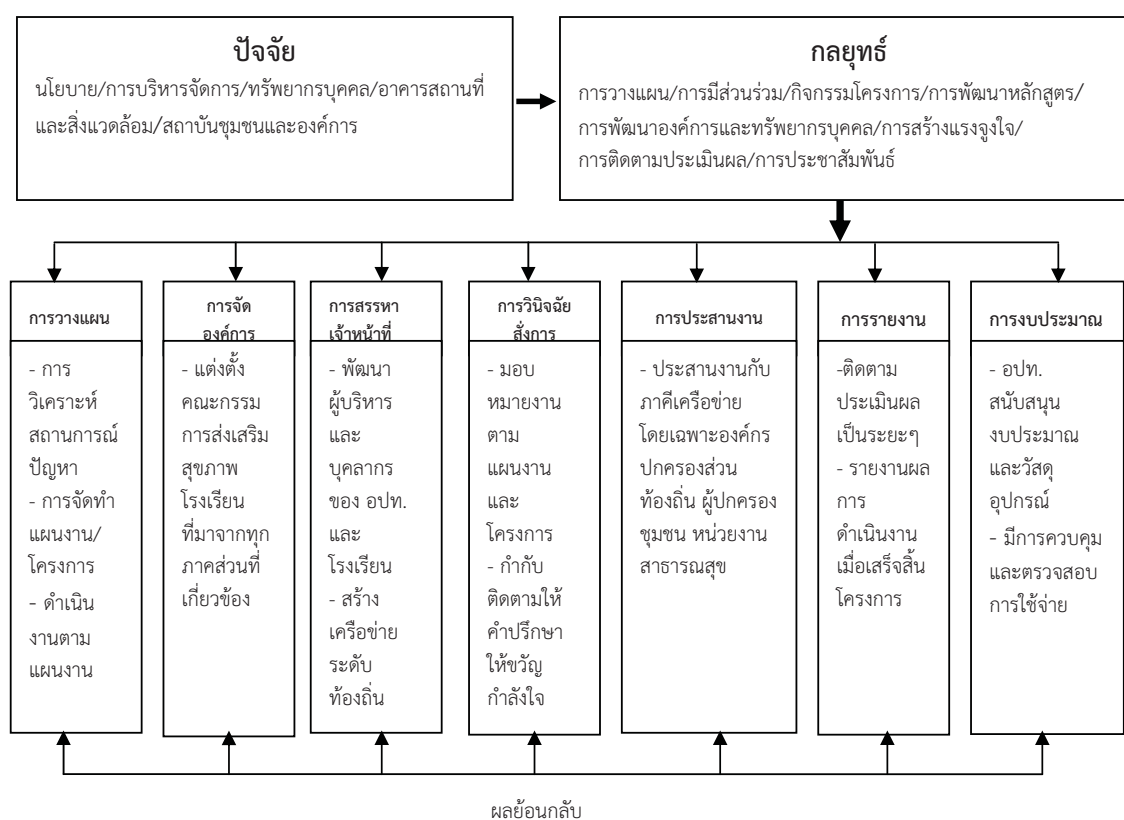
สอดคล้องกับงานวิจัย ของศุภกิจ สิงห์พงษ์ [8] ที่ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดลพบุรี พบว่า ในภาพรวมมีปัจจัยพื้นฐานด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบพบว่า ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการมีเกณฑ์อยู่ในระดับมาก

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของตามแนวคิดของกิลคและเออร์วิค ประกอบด้วย (1) การวางแผน (Planning) (2) การจัดองค์การ (Organizing) (3) การสรรหาเจ้าหน้าที่ (Staffing) (4) การวินิจฉัยสั่งการ (Directing) (5) การประสานงาน (Coordinating) (6) การรายงาน (Reporting) และ (7)

การงบประมาณ (Budgeting) และรูปแบบยังประกอบด้วย ปัจจัยและกลยุทธ์ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์ และผู้วิจัยนำเสนอร่างรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ ประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ต่างเห็นว่ารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ผู้วิจัยนำเสนอ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และจะเกิดความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในการส่งเสริมสุขภาพ จึงเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานอื่นๆ ต่อไป ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้รูปแบบดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยใช้กลยุทธ์การจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (FS-POSDCORB STRATEGY)

2. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยนำคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในสถานศึกษา

3. รูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นๆ

10.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนไปทดลองใช้ในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและมีการประเมินผล

2. ควรจัดทำวิจัยควบคู่กับการจัดทำคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และโรงเรียนอื่นๆใช้เป็นคู่มือและเป็นแนวทางในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,สำนักงาน. 2555. **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [2] กลียา วานิชย์บัญชา. 2550. **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] ทนงค์ศักดิ์ โสวัจสเสตกุล. 2554. รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. **วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม**.10(2), น.273 – 281.

- [4] Creswell, John W. (2007). **Designing and conducting mixed methods research**. California: Sage Publications, Inc.
- [5] จำเนียร จวงตระกูล. 2551. **การวิจัยเชิงคุณภาพ: เครื่องมือสร้างองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาประเทศ**. เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเตอร์เนชั่นแนล.
- [6] ทวีศักดิ์ นพเกสร. 2548. **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. เล่ม 1. นครราชสีมา: ชมรมพยาบาลชุมชนแห่งประเทศไทย.
- [7] บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [8] ศุภกิจ สิงหพงษ์. 2546. **การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.